

TLAČOVÁ SPRÁVA

Mladý človek v situácii NEET stojí Slovensko milióny eur ročne

Kraje môžu získať nástroj, ako zvrátiť ekonomický úpadok mladých

Bratislava, 11. jún 2026 – Viac ako 10 % mladých ľudí na Slovensku sa nachádza v situácii NEET, teda nepracujú, nevzdelávajú sa, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave. Tento fenomén nie je len sociálnym problémom, ale predstavuje záťaž pre verejné financie. Podľa odhadov stojí jeden neaktívny mladý človek štátny rozpočet približne 750 eur mesačne na ušlých daniach, odvodoch a vyplatených dávkach. Riešenie v podobe Jednotných kontaktných miest je na spadnutie.

Slovensko v miere mladých ľudí v situácii NEET (Not in Education, Employment, or Training) kopíruje priemer EÚ na úrovni 10,7 %, no v niektorých regiónoch, ako sú Prešovský či Banskobystrický kraj, tento podiel dosahuje až 25 % populácie mladých.

Celkovo je na Slovensku v situácii NEET okolo 98 000 mladých ľudí vo veku od 18 do 29 rokov. Každý neaktívny mladý človek stojí štátny rozpočet v priemere **9 000 eur ročne** na ušlých daniach, odvodoch a vyplatených dávkach. Celková hospodárska strata, zahŕňajúca aj nevyužitý produktívny potenciál, však podľa dát Eurofoundu dosahuje v rámci Európskej únie až **14 625 eur na osobu ročne**.

Riešením je vytvorenie Jednotných kontaktných miest (JKM), ktoré mladým ľuďom z kategórie NEET pomôžu buď nájsť zamestnanie alebo výrazne zvýšia ich šance obstať na trhu práce.

„Dáta jasne ukazujú, že investícia do podpory mladých nie je charita, ale nevyhnutné ekonomické opatrenie. Keď mladý človek vypadne zo systému, strácame nielen jeho potenciál, ale priamo zaťažujeme sociálny a zdravotný systém,“ hovorí **Juraj Lizák**, riaditeľ kancelárie Rady mládeže Slovenska (RmS).

„Momentálne sa nachádzame v kľúčovom bode. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR pripravuje výzvu z Programu Slovensko, ktorá by mala byť zverejnená v najbližších týždňoch. Vyššie územné celky majú jedinečnú možnosť čerpať prostriedky na vznik moderných centier podpory, ktoré túto negatívnu trajektóriu dokážu zvrátiť. Veríme, že kraje túto príležitosť využijú a nezostanú bokom,“ dodáva J. Lizák.

Celkovo by mohlo vzniknúť 54 JKM po celom Slovensku.

Pilotný projekt SPACE

Príkladom funkčnej praxe je Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK), kde od roku 2022 pôsobí sieť siedmich centier SPACE. Tieto centrá fungujú ako JKM, ktoré mladým ľuďom poskytujú komplexné služby od kariérového poradenstva až po psychosociálnu podporu. Podľa aktuálnych dát, ktoré poskytla Ivana Demčíková, vedúca oddelenia podpory zamestnanosti v SPACE, sieť centier od januára 2024 do apríla 2026 poskytla 8 546 individuálnych poradenstiev pre celkovo 8 922 klientov, pričom 1 738 z nich sa nachádzalo priamo v kriticknej situácii NEET. V sledovanom období sa 127 mladých ľudí úspešne zamestnalo, 25 sa vrátilo do systému formálneho vzdelávania a 13 absolvovalo rekvalifikáciu.

Cieľom SPACE však nie je len okamžité umiestnenie na trh práce, ale predovšetkým zvyšovanie dlhodobej zamestnateľnosti mladých, ktorí čelia viacerým typom znevýhodnenia. Práca s touto cieľovou skupinou si vyžaduje trpezlivosť a čas. Kľúčové sú posuny v oblastiach ako sebaspoznanie, budovanie odolnosti, samostatnosť a preberanie zodpovednosti za vlastné smerovanie. V SPACE mladí navyše získavajú digitálne zručnosti a mediálnu gramotnosť, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre uplatnenie sa v modernom svete.

Skúsenosti z BBSK potvrdzujú, že až 66 % mladých v situácii NEET je neaktívnych (mimo evidencie úradov práce), čo si vyžaduje ich aktívne vyhľadávanie v teréne. „V centrách SPACE sa osvedčil najmä ľudský prístup a sieťovanie odborníkov. Mladý človek tam nie je len číslom v poradovníku, ale partnerom, ktorému pomáhame stabilizovať jeho životnú situáciu, aby bol schopný uchádzať sa o prácu a uspieť v nej,“ dopĺňa Vladimír Bilohuščin, zástupca konzorcia Aktivácia mladých.

Benefity JKM centier

Okrem priamych úspor JKM zásadne prispievajú k demografickej stabilite regiónov. Tým, že mladým ľuďom poskytujú prehľadný systém podpory pri kľúčových životných prechodoch, zvyšujú ich motiváciu zostať v regióne, pracovať tu a zakladať si rodiny, čím sa zmierňuje negatívny trend odchodu mladých do zahraničia či väčších miest. S tým úzko súvisí aj prevencia rizikového správania, keďže mladí v situácii NEET čelia až dvojnásobne vyššiemu riziku zapojenia sa do kriminality a sú náchylnejší na radikalizáciu.

JKM vytvárajú bezpečné prostredie a posilňujú sociálnu súdržnosť, čo vedie k stabilnejšej komunite. V konečnom dôsledku funkčný systém podpory mladých zvyšuje celkovú atraktivitu regiónu pre investorov. Kraj s pripravenou pracovnou silou a modernou

infraštruktúrou služieb pôsobí dôveryhodnejšie, čím získava konkurenčnú výhodu pri lákaní nových zamestnávateľov a externých zdrojov financovania.

Rada mládeže Slovenska je nezisková organizácia združujúca viac ako 30 mládežníckych organizácií na Slovensku. Viac sa dozviete na webovej stránke www.mladez.sk.

Konzorcium **Aktivácia mladých**, ktoré tvoria kľúčoví partneri ako RmS, NIVAM či Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry, je pripravené poskytnúť krajom metodickú a odbornú podporu pri zavádzaní týchto centier. Strategickým cieľom je, aby v rokoch 2026 – 2029 vzniklo na Slovensku približne 50 takýchto kontaktných miest, ktoré pomôžu mladým ľuďom pohnúť sa v živote dopredu.

Kontakt: pr@mladez.sk, remias@mladez.sk
Mobil PR: 0911 132 326

Hlavný metodik projektu JKM a konzorcia AM
bilohuscin@aktivaciamladych.sk
Mobil Vladimír Bilohuščin 0911 658 615

